

Valtuustoaloite vaikuttajatoimielinten osallistamiseksi päätöksentekoon

Valtuusto 16.06.2021 § 99

Leni Pispala (vihr.) ja Riikka Raekannas (kesk.) ja 10 kannattajaa esitti valtuustoaloitteessaan, että Nurmijärven kunnassa ryhdytään toimiin kunnan vaikuttajatoimielinten osallistamiseksi päätöksentekoon.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 07.11.2022 § 231
1066/00.02.00.02/2021

Valtuutetut Leni Pispala ja Riikka Raekannas ovat tehneet 16.6.2021 valtuustoaloitteen vaikuttajatoimintaelinten osallistamisesta päätöksentekoon. Heidän lisäksensä valtuustoaloitteen on allekirjoittanut kymmenen muuta valtuutettua.

Aloitteessa esitetään, että vaikuttajatoimintaelinten osallistaminen on Nurmijärvellä vielä vakiintumatonta ja epäsäännöllistä. Usein osallistaminen tapahtuu liian myöhäisessä vaiheessa tai ei ollenkaan. Osallistamisen varmistamiseksi esitetään, että kunnanhallitus nimeää jatkossa nuorisovaltuuston kokouksiin edustajansa, kuten tällä hetkellä on myös vanhus- ja vammaisneuvostossa.

Lisäksi esitetään, että lautakunnat jatkossa kutsuvat vaikuttajatoimielinten edustajan kokouksiinsa, silloin kun käsittelyssä on heitä koskevia asioita. Koollekutsujana toimisi toimielimen esittelijä. Tämän lisäksi lautakuntien ja kunnanhallituksen kokouksiin kutsuttaisiin vaikuttajatoimielinten edustajat säännöllisesti vuosikellon mukaisesti esimerkiksi käsiteltäessä palveluverkkoa, hyvinvointisuunnitelmaa tai talousarviota. Vaikuttajatoimielinten kannalta läsnäoloa edellyttävät asiat arvioidaan vielä erikseen yhdessä vaikuttajatoimielinten edustajien kanssa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Yhteistyötä vaikuttajatoimielinten kanssa on viimeisten vuosien aikana kehitetty monilla eri tasoilla. Vaikuttajatoimielimiä osallistetaan mahdollisuuksien mukaan kunnan päätöksentekoon muun muassa pyytämällä lausuntopyyntöjä ajankohtaisiin suunnitelmiin, strategioihin tai ohjelmiin, organisoimalla yhteistyössä esteettömyyskävelyjä tai käyttämällä vaikuttajatoimielintä asiantuntijana, kuten pääkirjaston remontin osalta tehtiin.

Vaikuttamistoimielimistä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta siirtyi konsernipalveluista kunnan hallintosäännön (valtuuston päätös 16.6.2021 § 91) perusteella sivistys- ja hyvinvointitoimialan alaisuuteen. Hallintosääntö astui voimaan 1.8.2021. Päätöksen yhteydessä kunnanhallituksen edustus vanhus- ja vammaisneuvostossa päättyi, koska vaikuttajatoimielimistä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta siirtyi hyvinvointilautakunnan alaisuuteen. Päätöksentekoon osallistamisen mahdollistamiseksi kunnan vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajille on annettu läsnäolo- ja puheoikeus hyvinvointilautakunnan kokouksiin. Hyvinvointilautakunnan kokouksissa

käsitellään muun muassa kunnan hyvinvointisuunnitelmia, palveluverkkosuunnitelmaa ja talousarvion laadintaa sekä ikäihmisten hyvinvoinnin tukemiseen liittyviä kunnan palveluja.

Nuorisolain 8 §:n mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja nuorisopolitiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen on tärkeää sekä nuorten osallisuuden edistämiseksi että demokratiakasvatuksen kannalta. Nuorisovaltuustojen tärkein vaikuttamiskeino päätöksenteossa on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan toimielimissä. Nuorisovaltuusto poikkeaa tältä osin muista vaikuttajatoimielimistä siitä syystä, että alle 18-vuotiaat eivät voi äänestää omaa edustajaansa valtuustoon tai toimielimiin.

Nurmijärvellä nuorisovaltuustolla voidaan todeta olevan hyvät mahdollisuudet vaikuttaa kunnan päätöksentekoon. Nuorisovaltuuston edustajalla on hallintosäännön 97 ja 136 §:n nojalla puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston ja lautakuntien kokouksissa pl. tarkastuslautakunta. Läsnäolo-oikeus ei koske salaiseksi määrättyjä asioita. Edustuksellisten kanavien lisäksi nuorisovaltuusto voi vaikuttaa myös muulla tavoin asioiden valmisteluun. Nuorisovaltuusto järjestää esimerkiksi säännöllisesti nuorisovaltuuston ja päättäjien yhteisiä tapaamisia (viimeisin toukokuussa 2022) ja nuorisovaltuusto voi halutessaan kutsua kokouksiinsa esimerkiksi kunnan päättäjiä. Nuorisovaltuusto toimii oman toimintasääntönsä puitteissa ja sen toiminta on sivistys- ja hyvinvointitoimialan alaista toimintaa.

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 7.6.2021 § 164 nuorisovaltuuston tekemän aloitteen nuorisovaltuuston edustus-oikeudesta kunnanhallitukseen. Tuolloin kunnanhallitus käsitteli kokouksessa tehdyn esityksen siitä, että kunnanhallitus päättäisi nimetä jatkossa nuorisovaltuuston kokouksiin kunnanhallituksen edustajan, jolla osaltaan lisätään vuorovaikutuksellisuutta. Kunnanhallitus kuitenkin päätti tuolloin, että kunnanhallitus ei nimeä edustajaansa nuorisovaltuuston kokouksiin.

Vastauksena valtuustoaloitteeseen todetaan, että

- vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnan siirtyminen sivistys- ja hyvinvointitoimialalle on selkeästi parantanut neuvostojen osallistamista päätöksentekoon; vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajille on annettu läsnäolo- ja puheoikeus hyvinvointilautakuntaan, jolloin vaikuttajatoimielinten edustajat ovat suoraan mukana kunnan keskeisten suunnitelmien ja palvelujen käsittelyssä.
- nuorisovaltuuston osalta kunnanhallitus on jo aiemmin päättänyt, että kunnanhallitus ei nimeä edustajaansa nuorisovaltuuston kokouksiin. Nuorisovaltuustolla on kattava edustus kunnan päätöksentekuelimissä ja nuorisovaltuustolla on myös muita tapoja vaikuttaa asioiden valmisteluun, esimerkiksi järjestämällä nuorisovaltuuston ja päättäjien säännöllisiä yhteisiä tapaamisia.

Vaikuttajatoimielimillä on tällä hetkellä edustus eri kunnallisissa luottamuselimissä ja tätä kautta kattava mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon. Vaikuttajatoimielinten osallistamista kunnan päätöksentekoon voidaan aina tarkastella ja kehittää hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä

2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

hyvinvointipäällikkö Kaisa Laine, kaisa.laine[at]nurmijarvi.fi
sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, tiina.hirvonen[at]nurmijarvi.fi
hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen[at]nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.